

Sygn. akt I Ca 227/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Antoni Smus

SSO Iwona Podwójniak

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa R. H.

przeciwko Towarzystwu (...) SA w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 21 stycznia 2016 roku, sygnatura akt I C 821/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1, 1b i 2 w ten sposób, że obniża zasądzoną w punkcie 1 kwotę z 3550 złotych do kwoty 3200 (trzy tysiące dwieście) złotych oraz uchyla punkt 1b;

II. zasądza od powoda R. H. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. 150 (sto pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 227/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. na rzecz powoda R. H. kwotę 3.550 zł z odsetkami: od kwoty 3.200 zł ustawowymi od 15 grudnia 2012 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1 a) oraz od kwoty 350 zł ustawowymi od 30 maja 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1. b).

Sąd pierwszej instancji oddalił w pozostałym zakresie (pkt 2.), orzekł o kosztach procesu (pkt 3.) oraz o nieuiszczonych kosztach sądowych (pkt 4. – 5.).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

19 września 2012 roku doszło do kradzieży samochodu marki A. (...) o nr rej. (...), będącego własnością powoda. W chwili zdarzenia pojazd był objęty umową ubezpieczenia autocasco zawartą z pozwanym.

Kradzież pojazdu została zgłoszona policji. Dochodzenie w tym przedmiocie zostało umorzone 8 listopada 2012 roku wobec niewykrycia sprawcy.

Decyzją z 14 grudnia 2012 roku pozwany przyznał powodowi odszkodowanie w kwocie 63.100 zł. Decyzją z 25 stycznia 2013 roku pozwany przyznał powodowi dalsze odszkodowanie w kwocie 600 zł.

Powód zlecił rzeczoznawcy samochodowemu wykonanie wyceny wartości rynkowej skradzionego pojazdu, za co zapłacił 350 zł. Faktura VAT została przesłana ubezpieczycielowi i wpłynęła 29 maja 2013 roku.

Wartość rynkowa samochodu na dzień kradzieży, tj. 19 września 2012 roku wynosiła 66.900 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd uznał, że powództwo jest częściowo zasadne.

Sąd powołał się na art. 805 § 1 k.c., a następnie podkreślił, że strony niniejszego postępowania zawarły umowę ubezpieczenia autocasco samochodu marki A. (...) o nr rej. (...), będącego własnością powoda, a zatem uzasadniona jest odpowiedzialność pozwanego zakładu ubezpieczeń, co nie było kwestionowane przez pozwanego.

Sąd zauważył, że spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do określenia wysokości szkody, jakiej doznał powód w związku z kradzieżą pojazdu, czyli wartości auta na dzień 19 września 2012 roku.

Sąd podkreślił, że w toku postępowania dowodowego ustalono, iż szkoda ta wyniosła 66.900 zł. Z uwagi na fakt, że w ramach postępowania w zakresie likwidacji szkody pozwany przyznał i wypłacił powodowi tytułem odszkodowania łączną kwotę 63.700 zł, Sąd uznał, że ustalone odszkodowanie należało pomniejszyć o to przyznane już świadczenie. Dlatego też Sąd zasądził na rzecz powoda tytułem pozostałej części odszkodowania kwotę 3.200 zł (tj. 66.900 zł - 63.700 zł = 3.200 zł).

Za pozostające w związku ze sprawą uznane zostało również roszczenie powoda o zasądzenie kwoty 350 zł za sporządzenie opinii prywatnej. Sąd zaznaczył, że jej wykonanie było niezbędne dla prawidłowego wyliczenia wartości szkody w pojeździe powoda i wskazania wartości przedmiotu sporu. W ocenie Sądu roszczenie o zapłatę tej kwoty znalazło oparcie w treści art. 361 k.c. Zlecenie sporządzenia tej opinii pozostawało w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wywołującym szkodę (odmową wypłaty wyższego odszkodowania), a szkodą. Było ono przy tym uzasadnione okolicznościami sprawy i obiektywnie konieczne. Sąd zauważył, że objęcie odszkodowaniem kosztów ekspertyzy wykonanej na zlecenie poszkodowanego znajduje uzasadnienie w judykaturze. Łącznie Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości 3.550 zł (3.200 zł + 350 zł).

W pozostałej części Sąd oddalił powództwo o odszkodowanie uznając je za nieuzasadnione.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., w zakresie kosztów procesu Sąd orzekł w oparciu o zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu art. 100 k.p.c., natomiast o kosztach sądowych Sąd orzekł w oparciu o art. 113 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł **pozwany**, który zaskarżył go w części, tj. w zakresie pkt. 1., co do kwoty 350 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 30 maja 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, a także w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, stosownie do zakresu zaskarżenia. Skarżący zarzucił przedmiotowemu orzeczeniu naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz uczynienie jej dowolną, co w konsekwencji doprowadziło do wadliwego ustalenia przez Sąd treści umowy ubezpieczenia i uznania, że powodowi

przysługuje roszczenie o zwrot kosztów sporządzenia prywatnej ekspertyzy, mimo iż łącząca strony dobrowolna umowa autocasco nie przewiduje zwrotu takich kosztów, co w konsekwencji doprowadziło do bezzasadnego uwzględnienia roszczenia powoda o przyznanie kosztów sporządzenia prywatnej ekspertyzy;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie tj. z pominięciem istotnej jego części, a mianowicie ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco przyjętych uchwałą Zarządu (...) S.A. nr (...) z dnia 26 stycznia 2012 r. określających treść, zasady, warunki oraz zakres umowy ubezpieczenia, w tym sposób ustalania odszkodowania przysługującego z umowy, co w konsekwencji doprowadziło do bezzasadnego uwzględnienia roszczenia powoda o przyznanie kosztów sporządzenia prywatnej ekspertyzy, mimo że OWU nie przewidują zwrotu takich kosztów;

- art. 805 § 1 k.c. w zw. z umową ubezpieczenia autocasco potwierdzoną polisą ubezpieczeniową nr (...) w zw. z Ogólnymi warunkami ubezpieczenia autocasco przyjętymi uchwałą Zarządu (...) S.A. nr (...) z dnia 26 stycznia 2012 roku w postaci uznania, że poniesione przez powoda koszty sporządzenia prywatnej ekspertyzy są objęte zakresem umowy ubezpieczenia autocasco w związku z tym podlegają refundacji przez ubezpieczyciela, podczas gdy umowa ubezpieczenia oraz ogólne warunki ubezpieczenia autocasco nr (...), które stanowią integralną część umowy ubezpieczenia, nie przewidują zwrotu takich kosztów;

- art. 361 § 1 w zw. z art. 824¹ k.c. w postaci zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda świadczenia pieniężnego przekraczającego wysokość uzasadnionego odszkodowania i nie pozostającego w adekwatnym związku przyczynowy ze szkodą, poprzez przyznanie zwrotu kosztów prywatnej ekspertyzy, której wnioski, w świetle opinii biegłego sądowego sporządzonej w przedmiotowej sprawie, okazały się nieprzydatne do rozstrzygnięcia sporu, ponieważ odbiegały od stanowiska biegłego i nie spowodowały zasądzenia dochodzonej pozwem kwoty.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części tj. co do kwoty 350 zł, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;

Pozwany wniósł także o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego przed Sądem drugiej instancji, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, że w przedmiotowym postępowaniu stan faktyczny pozostaje bezsporny. Zgłoszone zarzuty naruszenia prawa procesowego dotyczą bowiem wykładni umowy ubezpieczenia autocasco, a więc zagadnienia o charakterze materialnoprawnym. Tym samym Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i uznał je za własne.

Wypada zaznaczyć, że objęcie pojęciem szkody kosztów i wydatków poniesionych w następstwie zdarzenia wywołanego szkodą wynika z kompensacyjnego charakteru odszkodowawczego. Dał temu wyraz Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 (niepubl.), stwierdzając jako rzecz oczywistą, że podstawową funkcją odszkodowania jest kompensacja, co oznacza, iż odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę. Cel ten realizuje naprawienie szkody uwzględniające indywidualną sytuację poszkodowanego.

Należy zaakcentować, że samo określenie rozmiaru szkody nie przesądza jeszcze wysokości odszkodowania. Każdorazowo granice obowiązku naprawienia szkody wyznaczone są przez normalny związek przyczynowy między zdarzeniem wywołującym uszczerbek

a szkodą. **Ponadto muszą być uwzględnione okoliczności ograniczające zasadę pełnego odszkodowania wynikające np. z treści umowy ubezpieczenia majątkowego bądź ze szczególnej regulacji prawnej w prawie ubezpieczeniowym.**

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymaga odwołania się do ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco przyjętych uchwałą Zarządu (...) S.A. nr (...)

z dnia 26 stycznia 2012 roku (dalej: „OWU”). Trzeba podkreślić, że OWU jako wzorzec umowy stanowią integralną część umowy ubezpieczenia autocasco, wiążącą obie strony - zagadnienie to nie budziło sporu.

Należy w tym miejscu przywołać § 2 ust. 1 OWU, zgodnie z którym przedmiotem objętym ochroną ubezpieczeniową są pojazdy wraz z wyposażeniem (...).

§ 3 ust. 1 OWU stanowi, że ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu, utracie pojazdu lub/i jego wyposażenia (...).

Z kolei w myśl § 9 ust. 16 OWU niezależnie od odszkodowania ustalonego według zasad określonych w ust. 1-15, A. zwraca w granicach sumy ubezpieczenia, uzasadnione okolicznościami danego zdarzenia, udokumentowane koszty:

- 1) transportu (holowania) uszkodzonego pojazdu, nie więcej jednak niż 1.000 zł, a w przypadku gdy holowanie miało miejsce poza granicami kraju i/lub w przypadku gdy pojazd jest holowany do Polski - nie więcej niż 1.000 euro;
- 2) parkowania uszkodzonego pojazdu liczonego od dnia zgłoszenia szkody, nie dłużej niż do dnia oględzin pojazdu i sporządzenia powypadkowej oceny technicznej, przy czym koszty parkowania nie mogą przekroczyć kwoty 500 zł;
- 3) działań podjętych w celu zapobieżenia zwiększenia się szkody, z wyjątkiem kosztów poniesionych w ramach pkt 1;
- 4) wysokość kosztów, o których mowa w pkt 1 i 2, za zgodą A. może zostać podwyższona;
- 5) koszty wyszczególnione w pkt 1-3 pomniejszają po ich wypłacie sumę ubezpieczenia.

Z przytoczonych regulacji wynika, że umowa ubezpieczenia majątkowego autocasco obejmuje szkody w pojeździe lub jego wyposażeniu, a ponadto koszty wyczerpująco wymienione w § 9 ust. 16 OWU. Tym samym należało uznać, że ubezpieczenie to ma specyficzny charakter i nie rozciąga się na poniesiony przez powoda koszt opinii prywatnej.

Trzeba zauważyć, że inaczej sytuacja przedstawia się na gruncie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (dalej: „umowa OC”), w ramach której ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim. Ponadto umowa OC obejmuje szkody, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia (zob. art. 822 § 1 i 2 k.c.). Zdaniem Sądu Okręgowego umowa ubezpieczenia OC przewiduje szersze ramy odpowiedzialności, ponieważ nie ogranicza się wyłącznie do szkód w określonym składniku majątkowym, lecz odwołuje się do pojęcia szkody wyrządzonej osobom trzecim, i dlatego może stanowić podstawę do żądania zwrotu kosztów opinii prywatnej. Tymczasem umowa autocasco cechuje się większą szczegółowością, jest nakierowana na ochronę konkretnego przedmiotu ubezpieczającego i to od woli stron zależy, czy zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń obejmie większy wachlarz szkód, aniżeli wyrządzonych bezpośrednio w pojeździe bądź jego wyposażeniu.

Z przytoczonych względów należało stwierdzić, że rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w zaskarżonym zakresie narusza art. 805 § 2 pkt 1) k.c. w zw. z umową ubezpieczenia autocasco przez jego niewłaściwą wykładnię. Trzeba bowiem stwierdzić, że zawarta przez strony umowa ubezpieczenia, a w szczególności OWU, nie przewidują odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za koszt sporządzenia prywatnej opinii w wysokości 350 zł.

Z kolei zarzut naruszenia art. 361 § 1 w zw. z art. 824¹ k.c. nie jest trafny. Omawiana kwota 350 zł nie należała się powodowi nie ze względu na brak związku przyczynowego pomiędzy kradzieżą a wydatkiem na koszt opinii, lecz z uwagi na brak podstawy prawnej

w umowie ubezpieczenia do dochodzenia przedmiotowej sumy pieniędzy.

W rezultacie Sąd odwoławczy w punkcie I. sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punktach 1., 1. b) i 2. w ten sposób, że obniżył zasądzoną w punkcie 1. kwotę z 3.550 zł do kwoty 3.200 zł oraz uchylił punkt 1. b) dotyczący odsetek od niezasadnie zasądzonej kwoty 350 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie II. sentencji na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a zatem zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który powód przegrał w instancji odwoławczej w całości.

Sąd zasądził więc od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, na którą to sumę złożyła się opłata od apelacji w wysokości 30 zł (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. z 2014 roku, poz. 1025) oraz suma 120 zł, którą to kwotę Sąd ustalił w oparciu o § 2 pkt 1) i § 10 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).